

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет
гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60
[*economics@swu.bg*](mailto:economics@swu.bg)

ДОКЛАД

От

проф. д-р Мария Станкова, Заместник Декан по качеството и Факултетски отговорник по качеството към Стопанския факултет, ЮЗУ ”Неофит Рилски” - Благоевград за извършени дейности по осигуряване и управление на качеството за периода след предходния вътрешен планов одит към ноември 2021 до декември 2022 г.

За периода, последващ осъществения през м. ноември 2021 г. вътрешен одит на Стопанския факултет, дейностите по осигуряване и управление на качеството са били сред ключовите ангажименти на ръководството, преподавателите и администрацията на Факултета.

На факултетско ниво, както и във всяка от катедрите са набелязани дейности по качеството, оформени в план-графици. По своя характер и времева ориентация, те отразяват констатираните несъответствия и препоръките, заложи в предоставения от Отдела по качество при ЮЗУ, Доклад от вътрешен одит и Карта за коригиращи действия от проведения през 2021 г. одит. – (дата на предоставяне – 22.12.2021 г.)

Съобразявайки критериите на одита на Стопанския факултет: СУК – вътрешна за ЮЗУ и БДС EN ISO 9001:2015, при отчитане на дейностите по качеството за периода, може да се изкаже твърдението, че управленските, основните и спомагателните процеси, осигуряващи провеждане на учебната, научноизследователската и другите дейности, на факултетско ниво са осигурени и функционират ефективно. Налице е достатъчна ресурсна системна обезпеченост на дейностите и процесите по управление на качеството.

При проведения планов одит се констатира, че Стопанският факултет поддържа вътрешното качество и ефективно и непрекъснато подобрява услугите в областта на обучението във всички степени и форми на висше и продължаващо образование. Управляване се и се поддържа качеството на обучението на академичния състав и на

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

научноизследователската дейност, в катедрите и обслужващите звена, съгласно изискванията на Закона за Висшето Образование.

Целите на одита са постигнати.

По време на одита са констатирани отделни несъответствия и области за подобрене. По отношение на тях, както и в синхрон с препоръките за коригиращи действия, за отчетния период към декември 2022 г., в Стопанския факултет бяха планирани, предприети и отчетени дейности по: оценка на учебни курсове, оценка на учебни програми, самооценка и оценка на качеството, постигнато от преподаватели, проучване мнението на студенти – настоящи и завършили факултета, и на работодатели.

Налични са доказателства за съответствие с всички изисквания на стандарта ISO 9001:2015.

Във Факултета са изготвени, обсъдени и приети Доклад за успеваемостта и средния успех, постигнати от студентите от 1 до 4 курс, ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Стопанския факултет за учебната 2020-2021 година, както и среден успех на випуски 2017, 2018, 2019 и 2020 г., подготвен и представен от доц. д-р Стоян Танчев. Специално внимание, с цел обсъждане, е отделено на анализа за динамиката на заетостта, безработицата и наетите лица в секторите от националната икономика, за които кадри подготвя Стопански факултет на ЮЗУ “Неофит Рилски”, изготвен във формата на доклад от гл. ас. д-р Миглена Тренчева. С оглед на значението му за открояване на тенденциите на пазара на труда в България, ежегодно изготвяните такива доклади се използват като ориентир при набелязване на мерки във връзка със спецификите в подготовката на кадри в Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

В конкретиката на дейностите по осигуряване, оценяване и управление на качеството на образование, в Стопанския факултет за периода декември 2021 – декември 2022 година е извършено, както следва:

За катедра „Финанси и отчетност“

1. Приет План-график за дейности по качеството за учебната 2021/2022 година.

Протокол от КС №11/22.11.2021 г.

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

2. **Доклади с анализ на анкети:** проучване на студентското мнение на първокурсниците от специалност „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“ за ОКС „Бакалавър“ за учебната 2021/22 година; допитване до работодатели за мнението им относно проведения в техните организации преддипломен стаж на студенти от специалност “Счетоводство и контрол” и „Финанси“ през учебната 2021-2022 година; проучване на дипломиращите студенти (ОД 1-05-17) през учебната 2020/21 година; проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05.05) за периода - зимен и летен семестър на учебната 2020/21 година; провеждане на срещи със студенти от страна на курсовите отговорници за запознаване на студентите с изискванията за разработване на курсови проекти, реферати и дипломни работи, както и с библиотечните ресурси и базите данни в съответствие за учебната 2021/2022 г.; провеждане на срещи със студенти от страна на курсовите отговорници за предприемане на превантивни и коригиращи действия във връзка с успеваемостта на студентите и предотвратяване на случаи на отпадане, отказване, прекъсване на обучението в съответствие за учебната 2021/2022 г.

3. **Оценяване качеството, постигнато от преподаватели** (Протокол от КС №1/20.01.2022 г.) – **3 преподаватели** са били обект на оценка.

4. **Оценяване на 10 учебни програми от I до IV семестър** (Протокол №1/20.01.2022 г.), както следва: Счетоводство; Планиране и прогнозиране; Публични финанси; Финансово моделиране; Основи на правото; Основи на управлението; Регионална икономика; Сравнителни икономически системи; Стопанска история; Управление на човешките ресурси.

5. Катедра „Финанси и отчетност“ е **актуализирала на учебният план за ОКС „Бакалавър“** на специалност „Финанси“ в професионално направление 3.8. Икономика, редовна и задочна форма на обучение, срок на обучение – 4 години; Въведени са **2 нови учебни програми, включени в учебните планове на специалност специалност „Финанси“** в професионално направление 3.8. Икономика, редовна и задочна форма на обучение, срок на обучение – 4 г, изготвени от гл. ас. д-р Калина Дурова както следва: Социално, пенсионно и здравно осигуряване и Допълнително пенсионно и здравно осигуряване. Приети са препоръките на работодателите и завършващите студенти за

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

допълнително развиване на компютърни и езикови умения на студентите, като за целта са увеличени часовете по дисциплината „Информационни технологии в счетоводството“ на специалност „Счетоводство и контрол“, като е трансформирана в задължителна.

6. Катедра „Финанси и отчетност“ е взела решение за създаване на **клуб на завършилите студенти** (алумна общност) в съответствие с Одитния доклад.

За катедра „Мениджмънт и маркетинг“

За периода от проведения предходен одит в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ периодично са разглеждани проблемите на качеството:

1. Изготвен е и е приет конкретен План за действие по проблемите на Качеството на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ за учебната 2022/2023 година на базата на Доклад за вътрешен одит и Карта за коригиращи действия по проведения през 2021г. одит.

2. Реализирана е процедура за оценяване в съответствие с РИ1-07-05 Изисквания при оценяване на преподавателите по отношение постигнатото от тях качество на обучение (Протокол № 3/29.03.2022г.) – карта за самооценка и за оценка е подготвена за **2 преподаватели** - проф. д-р Милена Филипова и доц. д-р Райна Димитрова.

3. Разгледани са представените от подлежащите на оценяване Оценъчни карти за оценяване постигнатото качество на обучение от преподавател (в съответствие с РИ1-07-05 Изисквания при оценяване на преподавателите по отношение постигнатото от тях качество на обучение) и е дадена висока оценка на постигнатото качество на обучение (Протокол № 5/17.05.2022г.)

4. Разгледани, обсъдени и приети са доклади във връзка с качеството на образованието, както следва:

- Доклад за резултатите за среден успех на студентите от всички специалности в Стопанския факултет в редовна и задочна форма на обучение, ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ за учебната 2020-2021 година, както и среден успех на випуски 2017, 2018, 2019 и 2020 година;

- Доклад за проведените срещи за зимен и летен семестър на курсовите отговорници със студенти по въпроси касаещи действия свързани с предприемане на

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

превантивни и коригиращи действия във връзка с успеваемостта на студентите и предотвратяване на случаи на отпадане, отказване, прекъсване на обучението;

- Доклад за анализ за динамиката на заетостта, безработицата и наетите лица в секторите от националната икономика, за които кадри подготвя Стопански факултет на ЮЗУ “Неофит Рилски”.

За катедра „Икономика“

1. Изготвен и приет е конкретен План за действие относно въпросите, свързани с качеството на катедра „Икономика“ за учебната 2022/2023 година;

2. Обсъдени и приети са доклади, както следва: Доклади с резултати от анкетно проучване на студентското мнение на първокурсниците от специалност „Международен бизнес“ и „Икономика на публичната сфера“ за ОКС „Бакалавър“ за учебната 2021/22 година; Доклад относно провеждане на информационни срещи на студенти от страна на съответните курсови ръководители за учебната 2021/2022 г. Доклад за подготвени самооценки на преподаватели и оценени учебни програми в специалностите „Международен бизнес“ и „Икономика на публичната сфера“ за ОКС „Бакалавър“, редовно обучение за учебната 2021/22 год.

Двама преподаватели са представили карти за самооценка и са били оценени. Оценени са също така, **24 учебните програми** от I до IV семестър за специалности “Международен бизнес“ и ИПС, редовно обучение, а именно: Икономика на науката и образованието, Конфликт на интереси, Корупция и конфликт на интереси, Макроикономика, Микроикономика, Търговско право, Търговско представителство и посредничество, Английски език, Немски език, Бизнес етика, Делови преговори и общуване в международния бизнес, Икономика на публичните блага, Икономика на физическото възпитание и спорта, Международни иновации и инвестиции, Международни финансови пазари, Логистика, Международни търговски институции, Международни икономически отношения в глобалния свят, Организационно поведение, Основи на правото, Социално предприемачество, Стопанска история, Организация и управление на НПО, Устойчиво развитие на социалните системи.

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

За катедра „Туризм“

В Катедра „Туризм“ също се работи по обсъден и приет **План-график за провеждане на дейности по качеството**. Такъв е изготвен за учебната 2021/2022 г., както и за настоящата 2022/2023 г. Това припокриване на графици се държи преди всичко на времевата разлика между учебна година и календарна година на провеждане на одит. Тази особеност се наблюдава не само при Катедра „Туризм“, но и при останалите катедри на Стопанския факултет.

За изминалия период от предходния одит, катедреният съвет на Катедра „Туризм“ е разгледал на свои заседания редица резултати и доклади, съдържащи анализ на проведени анкетни проучвания, както следва:

- Доклади с резултати от анкетно проучване на студентското мнение на първокурсниците от специалност „Туризм“ за ОКС „Бакалавър“ и за учебната 2021/2022 г. и 2022/23 г.;
- Резултати от проучване на студентското мнение за преподаватели от Катедра „Туризм“ по отношение качеството на обучение за учебната 2021-2022 г., предоставени от отдела по качество;
- Доклад с резултати от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05.05 и ОД 1 05-06) за летен семестър на учебната 2021/22 г., предоставен от отдела по качество;
- Доклад за резултати от анкетно проучване на завършващите студенти през учебната 2021/22 г., предоставени от отдела по качество;
- Доклади за провеждане на срещи със студенти от страна на курсовите отговорници за запознаване на студентите с изискванията за разработване на курсови проекти, реферати и дипломни работи, както и с библиотечните ресурси и базите данни в съответствие за учебната 2021/2022 г.

Сред получените резултати, специално внимание е отделено на тези от проведените анкетни проучвания сред първокурсници, които подчертават тенденцията кандидат-студентите да се информират за възможностите за обучение от сайта на Югозападния университет. Висок е и процентът на студентите, които получават информация от техни близки и познати. Очертана се и тенденцията кандидат-студентите

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

да избират специалности, завършването на които ще им даде добра езикова, практическа и теоретична подготовка и ще им предостави реална възможност за намиране на работа по съответната специалност.

В Катедра „Туризм“ за периода от предходния одит са оценени двама преподаватели, които в тази връзка са попълнили и две карти за самооценка. Във връзка оценяването на преподавателите от катедрата, са обсъдени също резултатите от анкетно проучване на студентското мнение за качеството на обучение на лекции и семинарни упражнения (ОД 1-05-05 и ОД 1-05-06). Данните са за **летен семестър на 2021/2022 г. и демонстрират сравнително висока средна оценка между 5.15 за лекционните курсове и 5.22 за семинарните занятия**, което може да се приеме за атестат за висока степен на удовлетвореност сред студентите. Регистрират се и отделни препоръки, които КС на Катедра „Туризм“ приема.

За периода от предходния одит, КС на Катедра „Туризм“ е разгледал въпроси по оказване на подкрепа и съдействие на изоставащи в обучението си студенти, като са обсъдени резултатите от доклада за среден успех на студентите в Стопанския факултет. Направена е частична актуализация на учебните програми по докторската програма „Икономика и управление на туризма“ в ПН 3.9. Туризм. Обсъдени и приети са оценки по РИ1-07-02 „Изисквания при оценка на качество на учебен курс“ за дисциплините в специалност „Устойчив туризм“ за зимен семестър на 2021/2022 учебна година. Приета е учебната документация за нова учебна програма за ОКС „Магистър“ по специалност „Управление на устойчивия туризм“ в ПН 3.9. Туризм след придобита ОКС „Бакалавър“ / „Магистър“ по специалности от ПН 3.9. Туризм, редовна/заочна форма на обучение, срок на обучение – 2 семестъра (на български и на английски език). Сформирана е работна група по преглед и оценка на учебните планове на ОКС „Магистър“ в ПН 3.9. Туризм с цел тяхното актуализиране. Актуализация е направена и на Структура на държавен изпит по първи чужд език (Английски език) за студентите от специалност „Туризм“.

В Катедра „Туризм“ е обсъдена също така и образователната дейност в електронна среда за зимния семестър на учебната 2021/2022 г. Налице са и данни за обсъждания на доклади за провеждане на срещи със студенти от страна на курсовите

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

отговорници за запознаване на студентите с изискванията за разработване на курсови проекти, реферати и дипломни работи, както и с библиотечните ресурси и базите данни и на доклади за провеждане на срещи със студенти от страна на курсовите отговорници за предприемане на превантивни и коригиращи действия във връзка с успеваемостта на студентите и предотвратяване на случаи на отпадане, отказване, прекъсване на обучението. Те се отнасят за периода на учебната 2021/2022 г.

В периода на оценка на дейностите по качеството, в Стопанския факултет са проведени **редица анкетни проучвания**. Получените резултати от проучване на студентското мнение на първокурсниците и това на работодатели са обсъдени на катедрени заседания на катедрите от Факултета.

Анализът на резултатите от проведеното анкетно проучване сред студенти от първи курс, позволява да се направят следните уточнения:

1. Сайтът на университета е основен източник на информация по време на кандидат-студентската кампания. Висок е и процентът на студентите, които получават информация от техни близки и познати, като и от възпитаници на университета;

2. Студентите избират тези специалности, защото разчитат, че завършвайки обучението си ще имат реална възможност за намиране на работа по съответната специалност въз основа на получените добра теоретична и практическа подготовка;

3. Значителна част от студентите очакват, че завършвайки обучението ще имат добра основа за бъдеща професионална реализация, ще получат добра теоретична подготовка, както и ще развият личните си умения, необходими за професионалната им реализация.

Анализът на резултатите от анкетните проучвания сред работодателите се отнася най-вече до очертаване на впечатленията им от провеждания в техните организации преддипломен стаж на студенти от специалност “Счетоводство и контрол” и „Финанси“ през учебната 2021-2022 година. Те се отнасят до 16 студенти-стажанти от специалност “Финанси” (имайки предвид общия брой на студентите от специалност „Финанси“, а именно **18**, може да се приеме, че получените резултати като достатъчно представителни) и **17** студенти-стажанти от специалност “Счетоводство и контрол”

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

(имайки предвид общия брой на студентите от специалността е 17, може да се приеме, че получените резултати като достатъчно представителни). Изразеното общо впечатление на работодателите е, че студентите от специалности "Финанси" и „Счетоводство и контрол“ в СФ на ЮЗУ са добре подготвени и намират заетост по специалността на трудовия пазар. Работодателите също така, са готови да организират обучителни семинари за служителите от Стопанския факултет на работното място и също така да участват в научно-изследователски проекти и в ежегодните „дни на отворените врати“ в професионалната организация за студентите.

Направените констатации в Одитния доклад от предходния одит и препоръчаните коригиращи действия в Картата за коригиращи действия, отнасящи се до повишаване броя на дипломиращите се студенти в съответствие с изискванията на „Правила за анкетните проучвания със студенти“ и анализиране на резултатите във всяка катедра и във факултета, като се поставя акцент на нивата на удовлетвореност, са в основата на обсъждания, отново на катедрено ниво. Резултатите от анкетното проучване сред дипломиращите студенти (ОД 1-05-17) през учебната 2020/21 година са показали, че:

➤ Голяма част от завършващите студени смятат, че след като се дипломират съществува реална перспектива да започнат работа по специалността. Считат, че получените знания са добра основа за тяхната професионална реализация.

➤ Изразяват задоволство от проведеното теоретично обучение. Според тях практическата подготовка дава много добри знания, но смятат, че е необходимо практическите занимания да се увеличат.

➤ Студентите считат, че подготовката им отговаря на съвременните изисквания, като дават висока оценка на актуалността на учебните програми.

➤ Студентите отправят препоръки, че е необходимо да се подобри материалната база и да се включат дисциплини с практическа насоченост.

Видно от представените изводи, налице е сравнително висока степен на удовлетвореност сред дипломиращите се студенти. В същото време, тези резултати се разминават коренно с постъпващите такива от Отдела по качество при ЮЗУ, при които остойностяването на анкетните отговори показва задоволителна следна оценка – добър 3.50.

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

[*economics@swu.bg*](mailto:economics@swu.bg)

В посока към създаване на условия за увеличаване ангажиментите на ръководителите на катедри и курсовите ръководители (преподаватели) към проблемите на студентите, възникващи в процеса на обучението, в Стопанския факултет са набелязани и реализирани конкретни мерки. Те касаят преди всичко подкрепа и съдействие на студентите в т.ч., и на тези които изостават в обучението си. Проведени са срещи със студенти от страна на курсовите отговорници за запознаване с изискванията за разработване на курсови проекти, реферати и дипломни работи, както и с библиотечните ресурси и базите данни с които разполага ЮЗУ „Неофит Рилски“ в съответствие за учебната 2021/2022 г. Периодично се провеждат онлайн и/или присъствени срещи между курсови отговорници и студенти. Налице са доклади на курсовите отговорници.

От предоставените доклади на курсовите отговорници в катедри „Финанси и отчетност“ и „Туризм“ се установява, че студентите са запознати с правилата на ЮЗУ „Неофит Рилски“, касаещи „Правила за подкрепа на студентите, формиращи продукт, който не съответства на определените изисквания“. Студентите са запознати и с процедурите при незаверен семестър, при ненадрупан кредит от студент необходим за допускане до изпит, при прекъсване на обучението поради слаб успех, при прекъсване на обучението по медицински и социални причини, при неуспешно приключени учебни задължения за текущия курс и записали условно следващата година, както и при закъснение на студента за записване. Студентите са запознати с изискванията и критериалната система за оценяване по водените учебни дисциплини, както и с лицата, които могат да им окажат съдействие от страна на академичния и административния състав на факултета.

Заклучение

Стопанският факултет, в лицето на ръководството непрекъснато подобрява ефективността на дейностите по управление на качеството на ниво – основно звено. Резултатите от периодично провежданите вътрешни одити са обект на анализ и дискусии. Анализът на данните и дефинираните коригиращи действия се възприемат от ръководството като основните механизми за непрекъснатото усъвършенстване.

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

Дейностите по качеството са изцяло подчини на Вътрешната за ЮЗУ система за управление на качеството и акредитацията като постоянно се извършени са множество подобрения, с цел подобряване на качеството на обучението на студентите.

Приоритети в работата по осигуряване, подобряване и управление на качеството на образованието в Стопанския факултет

През последните години висшето образование и неговите политики претърпяха бурни промени в световен мащаб, като част от причините за това се дължат на фактори и предизвикателства, свързани с ефикасността и начина на финансиране. На ниво отделно висше училище, има специфични предизвикателства, които често остават скрити, като в същото време влияят директно или индиректно върху качеството на предлаганото образование. Именно в тази посока, на базата на досегашния си опит в осигуряването и управлението на качеството, Стопанският факултет при ЮЗУ идентифицира следните приоритети:

1. Търсене на предпоставките за удовлетворение на студентите: подобряване на ученето вместо фокусиране върху рейтингови класации - „Обратна връзка“ от страна на студентите, и особено на завършващите такива да се разглежда в смисъла на изразено мнение относно услугата, която анкетираните получават като студенти. Това може да включва възприятия за обучението и преподаването, организацията на курса, подкрепата за обучение и средата за обучение. Проблемът е, че обратната връзка изглежда все повече се е превърнала в формалност. От страна на студентите процеса на анкетиране в много от случаите се възприема като безрезултатен, което го омаловажава. Това е и причината те проявяват безразличие. Затова и част от усилията по качеството следва да са насочени в посока преодоляване на това безразличие, както и по повишаване осведомеността за дейностите по качеството в ЮЗУ, но и по отношение на ефектите, които качествено образование може да има върху външната за университета среда и неговия публичен образ. А от тук, и върху професионалната реализация на самите студенти.

2. Преодоляване на „грешката на стандартизацията“ – както на вътрешно ниво, така и при външни проучвания. Стандартизирането на въпросите и унифицирането им води до negliжиране на спецификите, които всъщност са важни. То е пряко свързано и

Югозападен Университет „Неофит Рилски“

Стопански факултет

гр. Благоевград, ул. “Иван Михайлов” №60

economics@swu.bg

с проблема за безразличието и липсата на желание/воля/интерес да се използват възгледите на студентите, за да се направят промени. Осигуряването на обратната връзка със студентите е сериозен въпрос, който осигурява поставя основата за фундаментално изследване на това какво работи и какво не е ефективно за обучаващите се.

3. Идентифициране на бариерите и факторите, влияещи върху качеството на висшето образование в Стопанския факултет на ЮЗУ от гледна точка на членовете на факултета и на заинтересованите страни.

4. Постигане на устойчивост на партньорствата между ЮЗУ, Стопанския факултет и партньори при създаването на курсове за студентите чрез модерни образователни подходи.

Дата: 28.11.2022 г.

гр. Благоевград

Изготвил:

проф. д-р Мария Станкова

Зам. Декан по качеството

Факултетски отговорник

за качеството